

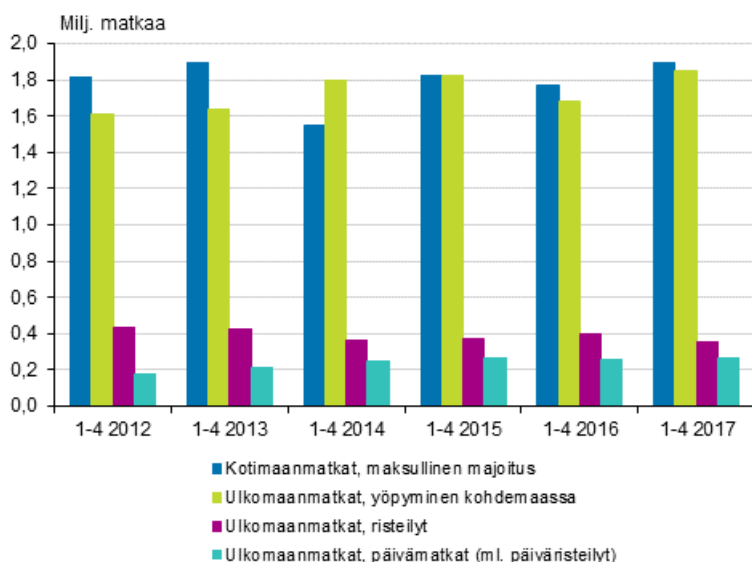
Suomalaisten matkailu

2017, kevät (1.1.-30.4.2017)

Suomalaisten matkat Kanariansaarille ja Keski-Eurooppaan lisääntyivät tammi-huhtikuussa 2017

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan suomalaiset matkustivat kotimaassa alkuvuonna 2017 hieman enemmän kuin viime vuoden keväällä. Suomen kohteista Lappi ja Pirkanmaa kasvattivat suosiotaan. Myös vapaa-ajanmatkailu ulkomaille lisääntyi verrattaessa vastaavaan ajankohtaan viimevuonna. Alkuvuodesta ulkomaille matkustaneista suomalaisista yhä useampi suuntasi perinteisiin matkakohteisiin, kuten Espanjan Kanariansaarille tai Keski-Eurooppaan.

Vapaa-ajanmatkat tammi-huhtikuussa 2012-2017* (pl. kotimaan ilmaismajoitusmatkat)

Vuoden 2017 ensimmäisellä kolmanneksella 15–84-vuotiaat suomalaiset tekivät 11,2 miljoonaa matkaa, kun mukaan lasketaan kaikki kotimaan ja ulkomaan vapaa-ajanmatkat sekä työ- ja kokousmatkat. Yöpymisen sisältäneiden matkojen lisäksi matkamäärässä ovat mukana myös ulkomaan päivämatkat.

Kotimaassa yöpymisen sisältäviä vapaa-ajanmatkoja tehtiin tammi-huhtikuussa 7 miljoonaa. Näistä oli ilmaismajoitusmatkoja runsaat 5 miljoonaa. Matkoja, joiden aikana yövyttiin maksullisessa majoituksessa,

tehtiin vajaat 2 miljoonaa ja suosituimmat matkakohteet sijaitsivat Uudellamaalla, Lapissa, Pirkanmaalla ja Pohjois-Pohjanmaalla. Matkojen määrä Uudellemaalle, Lappiin ja Pirkanmaalle lisääntyivät edellisvuoden vastaavasta ajankohdasta.

Huhtikuu oli kotimaassa alkuvuoden suosituin matkustuskuukausi, sillä silloin tehtiin 0,5 miljoonaa maksullisen majoituksen sisältänyttä matkaa ja 1,6 miljoonaa ilmaismajoitusmatkaa. Näistä huhtikuussa tehdyistä matkoista 23 prosenttia suuntautui joko Pohjois-Pohjanmaalle tai Lappiin.

Ulkomaille tehtiin tammi-huhtikuussa 2,5 miljoonaa vapaa-ajanmatkaa, sisältäen yöpymisen kohdemaassa sisältäneet matkat, risteilyt ja päivämatkat. Ulkomaan vapaa-ajanmatkoista kohdemaassa yöpymisen sisältäneitä matkoja oli 1,9 miljoonaa. Risteilyjä, joiden aikana yövyttiin ainoastaan laivalla, tehtiin tammi-huhtikuussa 0,4 miljoonaa. Päivämatkoja ulkomaille tehtiin alkuvuodesta 0,3 miljoonaa. Näistä matkoista puolet oli Viron päiväristeilyjä.

Alkuvuonna vapaa-ajanmatkoja suuntautui naapurimaihimme Viroon 640 000 ja Ruotsiin 470 000. Ruotsiin suuntautuneet yöpymisen kohdemaassa sisältäneet matkat sekä risteilyt vähenivät hieman edellisvuodesta. Sen sijaan päivämatkat Ruotsiin lisääntyivät.

Viro on suomalaisten ykkössuosikki ympäri vuoden. Alkuvuodesta 2017 yöpymisen kohdemaassa sisältäneet matkat Viroon lisääntyivät ja yönyliristeilyt sekä päiväristeilyt pysyivät lähes samalla tasolla kuin edellisvuoden vastaavana ajankohtana.

Espanjaan matkoja suuntautui alkuvuodesta 330 000, näistä 63 prosenttia Kanariansaarille. Kanariansaarten matkojen määrä lisääntyikin 18 prosenttia. Manner-Espanjaan sekä Baleaarien saarille tehtiin alkuvuonna 120 000 matkaa, joka on vähemmän kuin edellisvuoden tammi-huhtikuussa. Maaliskuu oli alkuvuoden suosituin kuukausi matkustaa Kanarialle ja huhtikuu Manner-Espanjaan.

Kun tarkastellaan vain yöpymisen kohdemaassa sisältäneitä matkoja, tehtiin niitä 10 prosenttia enemmän kuin viime vuoden tammi-huhtikuussa. Huhtikuu oli näiden matkojen osalta alkuvuoden suosituin matkustuskuukausi, sillä silloin tehtiin 630 000 ulkomaan matkaa, joiden aikana yövyttiin kohdemaassa. Yöpymisen kohdemaassa sisältäneiden vapaa-ajanmatkojen määränpäänä oli Viro viidesosalla matkoista, Välimeren pohjoispuolen rannikko 12 prosentilla matkoista ja Kanariansaaret 11 prosentilla matkoista.

Vapaa-ajanmatkojen lisäksi kotimaassa tehtiin 1,4 miljoonaa työ- ja kokousmatkaa. Ulkomaille suuntautui 0,6 miljoonaa työ- ja kokousmatkaa (ml. kohdemaassa yöpymisen sisältäneet matkat, risteilyt ja päivämatkat). Kotimaan työmatkat lisääntyivät viime vuoden vastaavasta ajankohdasta. Sen sijaan ulkomaan työmatkoja tehtiin vähemmän kuin vuotta aiemmin.

Tiedot ilmenevät Tilastokeskuksen Suomalaisten matkailu -tutkimuksesta, jota varten haastateltiin helmi-, maaliskuu-, huhti- ja toukokuussa yhteensä 4 836 iältään 15–84-vuotiasta suomalaista. Vuoteen 2011 saakka tiedot kerättiin 15–74-vuotiailta.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1.1. Suomalaisten matkat ja niiden muutos tammi-huhtikuussa 2017*.....	4
Liitetaulukko 1.2. Suomalaisten matkat tammi-huhtikuussa 2012-2017*.....	5
Liitetaulukko 2. Kotimaan vapaa-ajanmatkat kohdemaakunnittain, tammi-huhtikuussa 2015-2017*.....	5
Liitetaulukko 3. Kotimaanmatkoilla käytetyt kulkuvälineet tammi-huhtikuussa 2015-2017*.....	6
Liitetaulukko 4. Ulkomaan vapaa-ajanmatkat (yöpyminen kohdemaassa) kohteittain tammi-huhtikuussa 2015-2017*.....	6
Liitetaulukko 5. Ulkomaanmatkat matkatyyppin ja kohteen mukaan tammi-huhtikuussa 2015-2017*.....	7
Liitetaulukko 6.1. Matkat Viroon ja Ruotsiin matkatyyppin mukaan tammi-huhtikuussa 2015-2017*.....	8
Liitetaulukko 6.2. Matkat Viroon ja Ruotsiin syyn mukaan tammi-huhtikuussa 2015-2017*.....	8
Laatuseloste: Suomalaisten matkailu 2016.....	9

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1.1. Suomalaisten matkat ja niiden muutos tammi-huhtikuussa 2017*

Matkatyyppi			Tammikuu	Helmikuu	Maaliskuu	Huhtikuu	Tammi-huhtikuu yhteensä	Vuosi muutos, % 1-4/2017* - 1-4/2016
			1 000 matkaa					
Matkoja yhteensä			2 380	2 820	3 110	3 380	11 680	5
Vapaa-aika	Kotimaa	Yhteensä	1 520	1 720	1 910	2 090	7 240	6
		Maksullinen majoitus	330	480	600	480	1 900	7
		Ilmaismajoitus	1 190	1 240	1 310	1 610	5 350	5
	Ulkomaa	Yhteensä ¹⁾	480	540	680	760	2 470	6
		Yöpyminen kohdemaassa	320	370	530	630	1 850	10
		Risteily	..	100	100	..	350	-11
		Päivämatka (m. päiväristeily)	..	..	..	..	270	4
Työ	Kotimaa	Yhteensä	260	400	330	380	1 360	10
	Ulkomaa	Yhteensä ¹⁾	110	160	190	150	610	-9

Merkkien selitykset: [...] tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen, [*] ennakkotieto.

Pyöristysten takia taulukoiden summat eivät aina täsmää.

Vuodesta 2012 lähtien luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien vuosien lukujen kanssa tiedonkeruumenetelmän muutoksen vuoksi.

1) Sisältää päivämatkat, risteilyt ja matkat joissa yövyttiin kohdemaassa

Liitetaulukko 1.2. Suomalaisien matkat tammi-huhtikuussa 2012-2017*

Matkatyyppi			Tammi-huhtikuu					
			2012	2013	2014	2015	2016	2017*
			1 000 matkaa					
Matkoja yhteensä			11 880	11 560	10 610	11 430	11 100	11 680
Vapaa-aika	Kotimaa	Yhteensä	7 190	7 370	6 410	7 300	6 850	7 240
		Maksullinen majoitus	1 810	1 900	1 540	1 820	1 770	1 900
		Ilmaismajoitus	5 380	5 470	4 860	5 480	5 080	5 350
	Ulkomaa	Yhteensä ¹⁾	2 220	2 270	2 410	2 460	2 340	2 470
		Yöpyminen kohdemaassa	1 610	1 640	1 790	1 820	1 690	1 850
		Risteily	440	430	360	370	390	350
		Päivämatka (ml. päivärasteily)	180	210	250	260	260	270
Työ	Kotimaa	Yhteensä	1 550	1 370	1 180	1 060	1 240	1 360
	Ulkomaa	Yhteensä ¹⁾	920	550	620	610	670	610

Merkkien selitykset: [...] tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen, [*] ennakkotieto.

Pyöritysten takia taulukoiden summat eivät aina täsmää.

Vuodesta 2012 lähtien luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien vuosien lukujen kanssa tiedonkeruun menetelmän muutoksen vuoksi.

1) Sisältää päivämatkat, risteilyt ja matkat joissa yövyttiin kohdemaassa

Liitetaulukko 2. Kotimaan vapaa-ajanmatkat kohdemaakunnittain, tammi-huhtikuussa 2015-2017*

Kohdemaakunta	Matkat maksullisessa majoituksessa			Matkat ilmaismajoituksessa			Kotimaan vapaa-ajanmatkat yhteensä		
	1-4/2015	1-4/2016	1-4/2017*	1-4/2015	1-4/2016	1-4/2017*	1-4/2015	1-4/2016	1-4/2017*
	1 000 matkaa			1 000 matkaa			1 000 matkaa		
Matkoja yhteensä	1 820	1 770	1 900	5 480	5 080	5 350	7 300	6 850	7 240
Uusimaa	290	310	330	1 130	800	820	1 420	1 110	1 150
Varsinais-Suomi	100	120	100	460	380	330	560	500	430
Satakunta	..	..	..	200	200	190	220	220	210
Kanta-Häme	..	..	..	160	180	190	200	230	210
Pirkanmaa	240	190	270	620	550	600	850	740	870
Päijät-Häme	..	..	..	240	190	250	310	230	320
Kymenlaakso	..	..	..	140	160	150	140	170	170
Etelä-Karjala	..	..	..	..	160	150	150	220	180
Etelä-Savo	..	..	..	230	230	300	270	260	350
Pohjois-Savo	160	150	140	300	350	370	470	500	510
Pohjois-Karjala	..	..	..	160	190	170	210	250	190
Keski-Suomi	130	110	120	290	320	390	410	430	510
Etelä-Pohjanmaa	..	..	..	230	200	240	270	260	290
Pohjanmaa	..	..	..	140	110	110	160	150	140
Keski-Pohjanmaa	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Pohjois-Pohjanmaa	240	240	220	440	520	460	680	760	680
Kainuu	..	..	..	150	110	120	220	170	200
Lappi	250	210	320	410	350	440	660	570	760
Ahvenanmaa - Åland	..	..	..	..	..	..	..	..	..

Merkkien selitykset: [...] tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen, [*] ennakkotieto.

Pyöritysten takia taulukoiden summat eivät aina täsmää.

Vuodesta 2012 lähtien luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien vuosien lukujen kanssa tiedonkeruun menetelmän muutoksen vuoksi.

Liitetaulukko 3. Kotimaanmatkoilla käytetyt kulkuvälineet tammi-huhtikuussa 2015-2017*

Kotimaanmatkan kulkuväline	Vapaa-ajan matkat			Työmatkat		
	1-4/2015	1-4/2016	1-4/2017*	1-4/2015	1-4/2016	1-4/2017*
	1 000 matkaa			1 000 matkaa		
Matkoja yhteensä	7 300	6 850	7 240	1 060	1 240	1 360
Auto	5 730	5 330	5 500	580	760	870
Bussi	600	580	650	..	..	110
Juna	830	740	880	230	270	220
Lentokone	120	150	150	160	150	160
Muu	..	..	..	..	..	..

Merkkien selitykset: [...] tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen, [*] ennakkotieto.

Pyöristysten takia taulukoiden summat eivät aina täsmää.

Vuodesta 2012 lähtien luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien vuosien lukujen kanssa tiedonkeruumenetelmän muutoksen vuoksi.

Liitetaulukko 4. Ulkomaan vapaa-ajanmatkat (yöpyminen kohdemaassa) kohteittain tammi-huhtikuussa 2015-2017*

		1-4/2015		1-4/2016		1-4/2017*	
		1 000 matkaa	Osuus, %	1 000 matkaa	Osuus, %	1 000 matkaa	Osuus, %
Matkoja yhteensä		1 820	100	1 690	100	1 850	100
Pohjoismaat	Yhteensä	210	12	210	13	190	10
	Ruotsi	160	9	160	9	150	8
Venäjä ja Baltia	Yhteensä	510	28	400	24	500	27
	Viro	430	23	310	19	370	20
Itä- ja Länsi-Eurooppa	Yhteensä	380	21	300	18	420	23
	Läntinen Keski-Eurooppa	300	16	240	15	260	19
	Itäinen Keski-Eurooppa	..	..	..	..	..	..
Etelä-Eurooppa ja Itäisen Välimeren maat	Yhteensä	430	24	450	27	460	25
	Espanja (ilman Kanariansaaria)	..	..	150	9	120	6
	Espanjan Kanariansaaret	160	9	180	10	210	11
Amerikka	Yhteensä	..	..	..	..	..	..
Afrikka	Yhteensä	..	..	..	..	..	..
Aasia ja Oseania	Yhteensä	190	11	190	11	190	10
	Thaimaa	..	..	100	6	..	..

Merkkien selitykset: [...] tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen, [*] ennakkotieto.

Pyöristysten takia taulukoiden summat eivät aina täsmää.

Vuodesta 2012 lähtien luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien vuosien lukujen kanssa tiedonkeruumenetelmän muutoksen vuoksi.

Liitetaulukko 5. Ulkomaanmatkat matkatyyppin ja kohteen mukaan tammi-huhtikuussa 2015-2017*¹⁾

Kohde	Ulkomaanmatkan syy						
	1-4/2015		1-4/2016		1-4/2017*		
	Vapaa-ajanmatkat yhteensä	Työmatkat yhteensä	Vapaa-ajanmatkat yhteensä	Työmatkat yhteensä	Vapaa-ajanmatkat yhteensä	Työmatkat yhteensä	
	1 000 matkaa		1 000 matkaa		1 000 matkaa		
Matkoja yhteensä	2 460	610	2 340	670	2 470	610	
Pohjoismaat	Yhteensä	530	150	540	240	500	200
	Ruotsi	470	130	480	170	470	110
Venäjä ja Baltia	Yhteensä	830	130	720	190	800	110
	Venäjä	100	..	110	..	120	..
	Viro	710	..	590	110	640	..
Itä- ja Länsi-Eurooppa	Yhteensä	380	220	310	150	420	220
Etelä-Eurooppa ja Itäisen Välimeren maat	Yhteensä	430	..	450	..	470	..
	Espanja (ilman Kanariansaaria)	..	..	150	..	120	..
	Espanjan Kanariansaaret	160	..	180	..	210	..
Amerikka	Yhteensä	..	..	..	..	..	..
Afrikka	Yhteensä	..	..	..	..	..	..
Aasia ja Oseania	Yhteensä	190	..	190	..	180	..
	Thaimaa	..	..	100	..	..	..

Merkkien selitykset: [...] tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen, [*] ennakkotieto.

Pyöristysten takia taulukoiden summat eivät aina täsmää.

Vuodesta 2012 lähtien luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien vuosien lukujen kanssa tiedonkeruumenetelmän muutoksen vuoksi.

1) Sisältää päivämatkat, risteilyt ja matkat joissa yövyttiin kohdemaassa

Liitetaulukko 6.1. Matkat Viroon ja Ruotsiin matkatyyppin mukaan tammi-huhtikuussa 2015-2017*

Matkatyyppi		Viro			Ruotsi		
		Matkat 1-4/2015	Matkat 1-4/2016*	Matkat 1-4/2017*	Matkat 1-4/2015	Matkat 1-4/2016*	Matkat 1-4/2017*
		1 000 matkaa			1 000 matkaa		
Matkoja yhteensä¹⁾		790	700	730	590	650	570
Vapaa-aika	Yhteensä ¹⁾	710	590	640	470	480	470
	Yöpyminen kohdemaassa	430	310	370	160	160	150
	Risteily	110	140	130	260	250	210
	Päivämatka (ml. päiväristeily)	170	140	140	..	..	100
Työ	Yhteensä ¹⁾	..	110	..	130	170	110

Merkkien selitykset: [...] tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen, [*] ennakkotieto.

Pyöristysten takia taulukoiden summat eivät aina täsmää.

Vuodesta 2012 lähtien luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien vuosien lukujen kanssa tiedonkeruumenetelmän muutoksen vuoksi.

1) Sisältää päivämatkat, risteilyt ja matkat joissa yövyttiin kohdemaassa

Liitetaulukko 6.2. Matkat Viroon ja Ruotsiin syyn mukaan tammi-huhtikuussa 2015-2017*

Matkan syy		Viro			Ruotsi		
		Matkat 1-4/2015	Matkat 1-4/2016*	Matkat 1-4/2017*	Matkat 1-4/2015	Matkat 1-4/2016*	Matkat 1-4/2017*
		1 000 matkaa			1 000 matkaa		
Matkoja yhteensä¹⁾		790	700	730	590	650	570
Vapaa-aika	Yhteensä ¹⁾	710	590	640	470	480	470
	Sukulaisten ja ystävien tapaaminen	..	..	..	..	..	..
	Loma	600	510	550	370	340	360
	Muu henkilö kohtainen syy	..	..	..	..	..	..
Työ	Yhteensä ¹⁾	..	110	..	130	170	110

Merkkien selitykset: [...] tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen, [*] ennakkotieto.

Pyöristysten takia taulukoiden summat eivät aina täsmää.

Vuodesta 2012 lähtien luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien vuosien lukujen kanssa tiedonkeruumenetelmän muutoksen vuoksi.

1) Sisältää päivämatkat, risteilyt ja matkat joissa yövyttiin kohdemaassa

Laatuseloste: Suomalaisten matkailu 2016

Tilastotietojen relevanssi

Suomalaisten matkailu -tutkimus sisältää tietoa suomalaisten tekemistä matkoista ja vuoden aikana matkoja tehneiden henkilöiden määrästä. Tutkimuksen kohteena ovat yöpymisen sisältäneet matkat kotimaassa ja ulkomaille sekä päivämatkat ulkomaille.

Tutkimuksen tietoja käytetään suomalaisten kotimaanmatkailun ja ulkomaille suuntautuvan matkailun seuraamisessa. Tiedot on tarkoitettu erityisesti valtionhallinnon, matkailualan yritysten ja järjestöjen sekä tutkijoiden käyttöön. Valtionhallinnon osalta tietoja käytetään lähinnä maksutaselaskelmissa. Tutkimuksen tietoja raportoidaan myös Eurostatille eli Euroopan yhteisön tilastovirastolle matkailutilastoasetuksen (EU) N:o 692/2011 mukaan.

Tilastokeskus kerää tilaston tiedot otospohjaisella puhelinhaastattelututkimuksella. Otoshenkilöt edustavat Suomessa vakituisesti asuvaa 15–84-vuotiasta väestöä.

Tiedot kerätään vapaaehtoisuuteen perustuen. Yksilökohtaiset tutkimustiedot ovat tilastolain (280/2004, 12§) mukaan luottamuksellisia.

Matkailun määritelmään liittyy olennaisesti tavanomaisen elinpiirin käsite. Maailman matkailujärjestön (World Tourism Organisation, UNWTO) mukaan matkailu on toimintaa, jossa ihmiset matkustavat tavanomaisen elinpiirinsä ulkopuolella olevaan paikkaan ja oleskelevat siellä korkeintaan yhden vuoden.

Matkakohteiden luokituksessa käytetään Tilastokeskuksen kunta- ja valtioluokitusta tilastovuodelta.

Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Suomalaisten matkailu -tutkimus koostuu kahdesta osasta. Kuukausitutkimuksessa kerätään tietoa suomalaisten tekemistä matkoista, niiden lukumääristä ja ominaisuuksista. Kerran vuodessa tehdään ns. vuositutkimus, jonka avulla selvitetään tutkimusvuoden aikana matkoja tehneiden henkilöiden määrää.

Tutkimus on otospohjainen puhelinhaastattelututkimus, jossa käytetään tietokoneavusteista haastattelulomaketta. Matkatutkimuksen haastattelut tehdään keskitetysti Tilastokeskuksen puhelinhaastattelu- eli CATI-keskuksesta. Tiedot kerätään tutkimusvuoden helmikuun ja tutkimusvuotta seuraavan vuoden tammikuun välisenä aikana. Haastattelut käydään heti kuukauden päätyttyä 2–3 viikon aikana.

Matkustaneita henkilöitä selvittävän vuositutkimuksen tiedot kerätään tutkimusvuotta seuraavan vuoden tammikuussa. Aiemmin Tilastokeskuksen kenttähaastattelijat tekivät vuositutkimuksen haastattelut puhelimitse eri puolilla Suomea. Tilastovuodesta 2012 lähtien tutkimuksen vuosiosa liitettiin osaksi CATI-keskuksessa käytävää kuukausihaastattelua.

Kummassakin osatutkimuksessa perusjoukkona on väestötietojärjestelmän 15–84-vuotias Suomessa vakituisesti asuva väestö. Tutkimuksen ulkopuolelle jäävät kuitenkin pysyvästi laitoksessa olevat henkilöt. Otokset poimitaan systemaattisella otannalla, ja ne edustavat perusjoukkoa kattavasti iän, sukupuolen, asuinalueen ja äidinkielen suhteen.

Matkatutkimuksen otoskoko on vuodesta 2012 lähtien yhteensä noin 28 200 henkilöä vuodessa. Tilastovuotta koskevat tiedot saadaan 12 erillisellä otoksella. Kuukausittainen otoskoko on vuodesta 2012 lähtien 2 350 henkilöä, kun se sitä ennen oli 2 200 henkilöä. Samaa otosta käytetään myös kuukausittaisen kuluttajabarometrin tiedonkeruussa. Haastatteluissa kohdehenkilöiltä kysytään tietoja haastattelukuukautta edeltävän kuukauden aikana päättyneistä matkoista.

Tammikuun haastattelujen yhteydessä kysytään lisäksi edeltävän vuoden matkailusta. Vuositutkimuksessa vastaukset esitettyihin kysymyksiin ovat kyllä/ei-muotoa. Haastatteluissa käydään läpi erilaisia matkaryhmiä, ja kohdehenkilöiltä kysytään, oliko hän tehnyt tämän matkaryhmän matkoja viitevuoden aikana.

Vastaustiedot korotetaan painokertoimilla perusjoukon tasolle. Vuodesta 2012 lähtien kunkin kuukauden painokerroin korotetaan kuukauden väestömäärälle (väestörakenteen ennakkotiedot). Ositteena ovat

vastajaan ikäluokka, sukupuoli ja asuinalue (suuralue). Ennen vuotta 2012 ositteena käytettiin vain sukupuolta.

Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Matkatutkimuksen tietosisältöä laajennettiin erityisesti vuosina 1995–1997 vastaamaan EY:n matkailutilastodirektiivin (95/57/EY) vaatimuksia. Vuonna 1996 tutkimuksen piiriin sisällytettiin yöpymisen sisältävien matkojen lisäksi ulkomaille tehdyt päivämatkat, joten nykyisessä laajuudessaan tutkimus antaa varsin kattavan kuvan suomalaisten matkailusta. Tutkimuksen ulkopuolelle jäävät enää ainoastaan kotimaan päivämatkat.

Vuoden 2012 lomakeuudistuksen jälkeen vastaaja ei enää itse päättää matkan tyyppiä, vaan se päätellään annetuista vastauksista. Matkoilta kysytään kaikki käytetyt yöpymismuodot, joten maksullisen majoituksen matkat saadaan lajiteltua automaattisesti oikein. Tämä vähentää virheitä ja mahdollistaa tarkemman tilastoinnin.

Matkatutkimuksen vastauskato vuositasolla on keskimäärin 48 prosenttia. Kato on yksi merkittävämpiä virhelähteitä, sillä kadon suuruus vaikuttaa välittömästi painokertoimien suuruuteen. Mitä suurempi kato on, sitä suuremmiksi painokertoimet muodostuvat.

Otannasta aiheutuvaa satunnaisvaihtelua kuvataan matkojen ja matkoja tehneiden henkilöiden vuosiestimaateille laskettujen 95 prosentin luottamusvälien avulla.

Taulukko 1. Matkamäärien luottamusvälit matkatyypeittäin vuonna 2016

Matkatyyppi	N	Summa	Keski-hajonta	95% luottamusväli	
				alaraja	yläraja
1 000 matkaa					
Kotimaan vapaa-ajanmatkat maksullisessa majoituksessa	1 728	6 420	140	6 140	6 700
Kotimaan vapaa-ajanmatkat ilmaismajoituksessa	5 085	19 510	200	19 130	19 890
Työ- ja kokousmatkat kotimaassa	999	3 860	120	3 640	4 090
Ulkomaan vapaa-ajan päivämatkat (ml. päiväristeilyt)	274	980	60	860	1 090
Ulkomaan vapaa-ajanristeilyt	309	1 140	60	1 010	1 260
Ulkomaan vapaa-ajanmatkat, yöpyminen kohdemaassa	1 625	6 100	140	5 820	6 380
Ulkomaan työ- ja kokousmatkat	535	21 060	90	1 890	2 230

Tulokset esitetään kymmenentuhannen tarkkuudella. Ennen vuotta 2012 alle 10 000 olevia lukumääriä ei julkistettu, vaan ne merkittiin epävarmaksi tiedoksi. Vuodesta 2012 vuoteen 2015 alle 50 000 on merkitty epävarmaksi tiedoksi. Vuodesta 2016 lähtien alle 100 000 on merkitty epävarmaksi tiedoksi.

Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Tetoja matkojen määristä julkaistiin vuoteen 2011 asti kuukausittain 4–5 viikon kuluttua tilastokuukauden päättymisestä. Vuodesta 2012 lähtien ennakkotietoja julkaistaan neljän kuukauden välein 4–7 viikon sisällä jakson päättymisestä.

Vuositiedot julkaistaan Suomalaisten matkailu -tutkimuksen kotisivuilla 3–4 kuukauden kuluttua vuoden päättymisestä.

Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tiedot julkaistaan vain Tilastokeskuksen Internet-sivuilla. Suomalaisten matkailu -vuosijulkaisua tuotettiin painettuna tilastovuoteen 2008 asti.

Vuositietoja matkoista on saatavilla matkaryhmittäin ja kohdealueittain Internet-sivujen tietokantapalvelussa. Matkaryhmittäiset aikasarjat alkavat vuodesta 1991 ja kohdealueittaiset vuodesta 2000.

Tilastojen vertailukelpoisuus

Säännöllisesti matkatutkimusta on tehty vuodesta 1991 alkaen. Vuosina 1991–1994 Tilastokeskus tuotti matkatutkimusta Matkailun edistämiskeskuksen (MEK) toimeksiannosta. Nämä vuodet ovat keskenään vertailukelpoisia, sillä käytössä olivat yhdenmukaiset menetelmät. Vuonna 1995 tutkimus siirtyi kokonaan Tilastokeskukselle. Samana vuonna aloitetut sisältö- ja menetelmämuutokset ovat vaikuttaneet tietojen vertailukelpoisuuteen vuosien 1995–1999 välillä. Matkatutkimuksen tietosisältö sekä laskenta- ja tiedonkeruumenetelmät pysyivät ennallaan vuosina 2000–2009. Vuosina 2010 ja 2012 tapahtuneiden tiedonkeruun muutosten takia luvut eivät ole täysin vertailukelpoiset edellisiin vuosiin.

Vuoden 2000 alussa tutkimusta alettiin tehdä joka kuukausi yhdessä Kuluttajabarometrin kanssa keskitetysti. Tätä ennen tutkimuksen tiedot kerättiin Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen tiedonkeruun yhteydessä, neljännesvuosittain vuosina 1996–1999 ja sitä ennen kolmannesvuosittain.

Vuonna 2000 matkan enimmäispituus muuttui 90 päivästä 365 päivään Maailman matkailujärjestön (UNWTO) ohjeiden mukaisesti. Tietojen vertailtavuutta heikentää jonkin verran myös se, että alkaneiden matkojen sijaan tilastovuodesta 2000 alkaen kohdehenkilöiltä on kysytty tietoja tutkimusjaksolla päättyneistä matkoista.

Tiedonkeruuta muutettiin vuonna 2010 siten, että haastattelukuukauden tutkimusjaksoa on lyhennetty kahdesta kuukaudesta yhteen kuukauteen, eli tiedustelu koskee vain haastattelukuukautta välittömästi edeltäneen kuukauden aikana päättyneitä matkoja aiemman kahden edellisen kuukauden sijaan. Aikaisemmin lopulliset tiedot kunkin kuukauden matkojen määristä saatiin kahden eri otoksen keskiarvona, muutoksen jälkeen luvut perustuvat yhteen otokseen.

Vuodesta 2012 lähtien matkailutilastot laaditaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 692/2011 mukaan. Samalla kohdejoukko laajeni 15–74-vuotiaista 15–84-vuotiaisiin, otettiin käyttöön tarkemmat painokertoimet ja haastattelulomakkeelle tehtiin merkittäviä muutoksia. Uudistuksen takia tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia aiempien vuosien kanssa. *Ikäryhmän* laajentaminen kasvatti matkaryhmittäisiä summia 2–5 prosenttia. *Painokertoimen* tarkentaminen kasvatti matkaryhmittäisiä summia 2–3 prosenttia. Muuttuneiden kysymysten vaikutusta saatuihin tuloksiin on vaikea määrittellä. Matkatyyppien päättely annetuista vastauksista (vastaajan oman luokittelun sijaan) on siirtänyt osan matkoista toiseen ryhmään. Tarkentuneella ohjeistuksella on pyritty vähentämään tavanomaiseen elinpiiriin kuuluvan liikkumisen määrää tilastossa.

Tiedot matkustaneista henkilöistä ovat vertailukelpoisia eri vuosien välillä. Vuositutkimusta matkustaneista henkilöistä tehtiin 1991–2011 työvoimatutkimuksen yhteydessä ja sen jälkeen matkatutkimuksen liitteenä.

Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Suomalaisten matkailu -tutkimus tilastoi matkailun kysyntää. Matkailun tarjontaa Suomessa kuvataan kuukausittain ja vuosittain julkaistavassa Tilastokeskuksen **Majoitustilastossa**. Se sisältää tietoja mm. hotellien majoituskapasiteetista ja sen käytöstä sekä yöpymisistä majoitusliikkeissä matkailijan asuinmaan mukaan eriteltynä.

Matkailun satelliittitilinpito (Tourism Satellite Account, TSA) on tilastojärjestelmä, jossa matkailun taloudellisia vaikutuksia kuvataan monipuolisesti ja kattavasti. Matkailun tilinpidon luvut julkaistaan **Visit Finlandin** tilastopalvelu Rudolfin nettisivuilla.

Suomen ja ulkomaiden välistä matkustajaliikennettä tilastoivat meriliikenteen osalta **Liikennevirasto** ja lentoliikenteen osalta **Finavia**. Näistä tilastoista ei kuitenkaan käy ilmi matkailijoiden kotimaa. **Suomen matkatoimistoalan liitto** (SMAL) julkaisee vuosittain nettisivuillaan tilaston “Lentäen tehdyt vapaa-ajan valmismatkat ja markkinaosuudet”, josta selviää matkatoimistojen kautta ostettujen matkojen määrä kohdemaittain.

Lisätietoja

Taru Tamminen 029 551 2243

Teemu Okkonen 029 551 2634

Vastaava tilastojohtaja:
Reetta Moilanen

liikenne.matkailu@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Suomalaisten matkailu, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1798-8837 (pdf)